

MEDION

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 6ης Οκτωβρίου 2005*

Στην υπόθεση C-120/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht Düsseldorf (Γερμανία) με απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Μαρτίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Medion AG

κατά

Thomson multimedia Sales Germany & Austria GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann (εισηγητή), R. Schintgen, Γ. Αρέστη και J. Klučka, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: K. Sztranc, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Απριλίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Medion AG, εκπροσωπούμενη από τους P.-M. Weisse, Rechtsanwalt, και T. Becker, Patentanwalt,
- η Thomson multimedia Sales Germany & Austria GmbH, εκπροσωπούμενη από τον W. Kellenter, Rechtsanwalt,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους T. Jürgensen και N. B. Rasmussen,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Ιουνίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1, στο εξής: οδηγία).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Medion AG (στο εξής: Medion) και της Thomson multimedia Sales Germany & Austria GmbH (στο εξής: Thomson), με αντικείμενο τη χρήση από την Thomson, στο πλαίσιο του σύνθετου σημείου «THOMSON LIFE», του καταχωρισμένου σήματος LIFE, του οποίου είναι δικαιούχος η Medion.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, η οποία αναφέρεται στην παρεχόμενη από το σήμα προστασία, έχει ως εξής:

«[...] η προστασία που παρέχει το καταχωρισμένο σήμα, της οποίας σκοπός είναι ιδίως η διασφάλιση της αρχικής λειτουργίας του σήματος, είναι απόλυτη σε περίπτωση ταυτότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών [...] η προστασία ισχύει επίσης σε περίπτωση ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών [...] η έννοια της ομοιότητας πρέπει οπωσδήποτε να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο σύγχυσης [...] ο κίνδυνος σύγχυσης, η εκτίμηση του οποίου εξαρτάται από πολυάριθμους παράγοντες, και ιδίως από το κατά πόσον είναι γνωστό το σήμα στην αγορά, από την ενδεχόμενη συσχέτιση με το χρησιμοποιούμενο ή καταχωρισμένο σημείο, από το βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, αποτελεί την ειδική προϋπόθεση της προστασίας [...].»

- 4 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του:

[...]

β) σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το σήμα και της ταυτότητας ή της ομοιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το σήμα και το σημείο, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένου και του κινδύνου συσχέτισης του σημείου με το σήμα.»

5 Η διάταξη αυτή μεταφέρθηκε στο γερμανικό δίκαιο με το άρθρο 14, παράγραφος 2, σημείο 2, του νόμου περί προστασίας των σημάτων και άλλων διακριτικών σημείων (Markengesetz), της 25ης Οκτωβρίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 3082).

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

6 Η Medion είναι δικαιούχος στη Γερμανία του σήματος LIFE, το οποίο καταχωρίστηκε στις 29 Αυγούστου 1998 για ηλεκτρονικές συσκευές ψυχαγωγίας. Πραγματοποιεί κύκλο εργασιών πολλών δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως στον κλάδο της κατασκευής και της εμπορίας τέτοιου είδους προϊόντων.

7 Η Thomson ανήκει σε έναν από τους σημαντικότερους διεθνείς ομίλους του κλάδου των ηλεκτρονικών συσκευών ψυχαγωγίας και εμπορεύεται ορισμένα από τα προϊόντα της υπό την επωνυμία «THOMSON LIFE».

8 Τον Ιούλιο του 2002, η Medion άσκησε ενώπιον του Landgericht Düsseldorf αγωγή λόγω παραβάσεως του δικαίου περί σημάτων. Η ενάγουσα ζήτησε από το δικαστήριο να απαγορεύσει στην Thomson τη χρήση του σήματος «THOMSON LIFE» που αυτή χρησιμοποιούσε σε ορισμένες ηλεκτρονικές συσκευές ψυχαγωγίας.

- 9 Το Landgericht Düsseldorf απέρριψε την αγωγή αυτή με το σκεπτικό ότι δεν υφίστατο κίνδυνος συγχύσεως με το σήμα LIFE.
- 10 Η Medion άσκησε έφεση ενώπιον του Oberlandesgericht Düsseldorf. Ζήτησε από το δικαστήριο αυτό να απαγορεύσει στην Thomson τη χρήση του σήματος «THOMSON LIFE» σε τηλεοράσεις, ραδιοκασετόφωνα, συσκευές αναγνώσεως CD και στερεοφωνικά.
- 11 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται από το αν υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας, μεταξύ του σήματος LIFE και του σύνθετου σημείου «THOMSON LIFE».
- 12 Το αιτούν δικαστήριο αναφέρει επίσης ότι, σύμφωνα με την τρέχουσα νομολογία του Bundesgerichtshof, η οποία έχει επηρεαστεί από τη λεγόμενη «Prägetheorie» (θεωρία της προκαλούμενης εντυπώσεως), προκειμένου να εκτιμηθεί η ομοιότητα του επίδικου σημείου με το προγενέστερο σήμα, πρέπει να ληφθεί ως βάση η συνολική εντύπωση που προκαλεί καθένα από τα δύο σημεία και να εξεταστεί εάν το κοινό στοιχείο καθορίζει το σύνθετο σημείο σε τέτοιο βαθμό ώστε τα λοιπά στοιχεία να έχουν δευτερεύουσα σημασία για τη συνολική εντύπωση. Δεν θεωρείται ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως αν το κοινό στοιχείο συμβάλλει απλώς στη δημιουργία της συνολικής εντυπώσεως. Επίσης, δεν έχει σημασία αν ένα ενσωματωμένο σε σύνθετο σημείο σήμα έχει διατηρήσει τον ανεξάρτητο διακριτικό του χαρακτήρα («kennzeichnende Stellung»).
- 13 Σύμφωνα με το Oberlandesgericht, στον κλάδο των προϊόντων τα οποία αφορά η εκκρεμής ενώπιον του διαφορά, επικρατεί η συνήθεια να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη η επωνυμία του κατασκευαστή. Ειδικότερα, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η επωνυμία της κατασκευάστριας «THOMSON» συμβάλλει ουσιωδώς στη συνολική εντύπωση που προκαλεί το σημείο «THOMSON LIFE». Η διακριτική δύναμη του στοιχείου «LIFE» δεν είναι τόσο ώστε να αποκλείει τη συμβολή της επωνυμίας της κατασκευάστριας «THOMSON» στη δημιουργία της συνολικής εντυπώσεως που προκαλεί το σημείο.

- 14 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η τρέχουσα νομολογία του Bundesgerichtshof αμφισβητείται. Μέρος της θεωρίας υποστηρίζει διαφορετική άποψη. Η άποψη αυτή είναι σύμφωνη με την παλαιότερη νομολογία του Bundesgerichtshof, κατά την οποία, όταν το κοινό συστατικό διατηρεί αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του επίμαχου σημείου, όταν δεν απορροφάται από αυτό και δεν περιέρχεται σε δευτερεύουσα θέση σε τέτοιο βαθμό ώστε να μη θυμίζει πλέον το προγενέστερο σήμα, πρέπει να αναγνωρίζεται ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως.
- 15 Το Oberlandesgericht επισημαίνει ότι, αν εφαρμοζόταν στη διαφορά της κύριας δίκης η ως άνω άποψη, θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως, δεδομένου ότι το σήμα LIFE διατηρεί αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του σημείου «THOMSON LIFE».
- 16 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εν τέλει, σε περίπτωση που εφαρμοστεί το κριτήριο της συνολικής εντύπωσης που προκαλούν τα σημεία, με ποιον τρόπο μπορεί να εμποδιστεί ένας τρίτος να οικειοποιηθεί καταχωρισμένο σήμα προσθέτοντας σε αυτό την επωνυμία της επιχειρήσεώς του.
- 17 Στο πλαίσιο αυτό, το Oberlandesgericht Düsseldorf αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β', της [οδηγίας] την έννοια ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού, λόγω ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από τα συγκρινόμενα σημεία και στην περίπτωση κατά την οποία προγενέστερο λεκτικό σήμα, το οποίο έχει συνήθη διακριτική δύναμη, ενσωματώνεται στο μεταγενέστερο σύνθετο λεκτικό σήμα ή στο καθοριζόμενο με λεκτικές ενδείξεις λεκτικό ή εικονιστικό σήμα ενός τρίτου, κατά τρόπον ώστε να προτάσσεται στο προγενέστερο σήμα η ένδειξη της επιχειρήσεως του τρίτου, το δε προγενέστερο σήμα να μην καθορίζει μεν από μόνο του τη συνολική εντύπωση εκ του συνθέτου σημείου, αλλά να διατηρεί αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του συνθέτου σημείου;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 18 Το αιτούν δικαστήριο θέτει κατ' ουσίαν το ερώτημα εάν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας έχει την έννοια ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού, λόγω ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών, στην περίπτωση κατά την οποία το επίμαχο σημείο αποτελείται από τον συνδυασμό της επωνυμίας της επιχειρήσεως τρίτου και προγενέστερου σήματος που έχει συνήθη διακριτική δύναμη, όταν το δεύτερο αυτό σήμα, χωρίς να καθορίζει από μόνο του τη συνολική εντύπωση εκ του συνθέτου σημείου, διατηρεί πάντως αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του συνθέτου αυτού σημείου.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 19 Η Medion και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προτείνουν να δοθεί θετική απάντηση στο ως άνω ερώτημα.
- 20 Η Medion αμφισβητεί την «Prägetheorie». Κατά την άποψή της, η θεωρία αυτή επιτρέπει την οικειοποίηση από τρίτους ήδη καταχωρισμένων σημάτων με απλή προσθήκη της επωνυμίας του κατασκευαστή. Ισχυρίζεται ότι τέτοιου είδους χρήση των σημάτων θίγει τη λειτουργία αναγνώρισεως της προελεύσεως των προϊόντων.
- 21 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, σε περιπτώσεις όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, οι δύο όροι που χρησιμοποιούνται στο σύνθετο σημείο είναι ισοδύναμοι. Ο όρος «LIFE» δεν έχει εντελώς δευτερεύοντα ρόλο. Στον βαθμό που η επωνυμία «THOMSON» δεν δημιουργεί από μόνη της τη συνολική εντύπωση, το σύνθετο σημείο και το προγενέστερο σήμα παρουσιάζουν ομοιότητα κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας. Επομένως, μπορεί να γίνει δεκτή η ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως, υπό την προϋπόθεση ότι οι δύο επιχειρήσεις προσφέρουν πανομοιότυπα προϊόντα.

- 22 Η Thomson προτείνει να δοθεί αρνητική απάντηση στο ως άνω ερώτημα. Υποστηρίζει ότι η οδηγία πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με την «Prägetheorie». Ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχει πιθανότητα συγχύσεως του επίδικου στην κύρια δίκη σημείου με το σήμα της Medion, αφ' ης στιγμής το πρώτο περιέχει το στοιχείο «THOMSON», ήτοι την επωνυμία του κατασκευαστή που έχει την ίδια βαρύτητα με το άλλο συστατικό του. Ο όρος «LIFE» χρησιμεύει για την περιγραφή ορισμένων μόνο προϊόντων της σειράς που διατίθενται στο εμπόριο. Εν πάση περιπτώσει, το στοιχείο «LIFE» ουδαμώς κυριαρχεί στη συνολική εντύπωση που προκαλεί η ονομασία «THOMSON LIFE».

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 23 Η βασική λειτουργία του σήματος είναι να εγγυάται στον καταναλωτή ή τον τελικό χρήστη την ταυτότητα καταγωγής του φέροντος το σήμα προϊόντος ή υπηρεσίας, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή υπηρεσία από εκείνα άλλης προελεύσεως (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507, σκέψη 28, και της 29ης Απριλίου 2004, C-371/02, Björnekulla Fruktindustrier, Συλλογή 2004, σ. I-5791, σκέψη 20).
- 24 Στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας τονίζεται ότι η προστασία που παρέχει το καταχωρισμένο σήμα έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της αρχικής λειτουργίας του σήματος και ότι, σε περίπτωση ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών, ο κίνδυνος σύγχυσης αποτελεί την ειδική προϋπόθεση της προστασίας.
- 25 Επομένως, το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας δεν εφαρμόζεται παρά μόνο σε περίπτωση στην οποία, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητας των σημάτων και των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού.

- 26 Κίνδυνος συγχύσεως κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως είναι ο κίνδυνος να πιστεύσει το κοινό ότι τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από οικονομικά συνδεδεμένες επιχειρήσεις (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 17).
- 27 Η ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως του κοινού πρέπει να εκτιμάται συνολικά, λαμβανομένων υπόψη όλων των παραγόντων που ασκούν επιρροή στη συγκεκριμένη περίπτωση [βλ. αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-251/95, SABEL, Συλλογή 1997, σ. I-6191, σκέψη 22, προπαρατεθείσα Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 18, και απόφαση της 22ας Ιουνίου 2000, C-425/98, Marca Mode, Συλλογή 2000, σ. I-4861, σκέψη 40, καθώς και, όσον αφορά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), διάταξη της 28ης Απριλίου 2004, C-3/03 P, Matratzen Concord κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-3657, σκέψη 28, η οποία χρησιμοποιεί την ίδια ακριβώς διατύπωση με αυτήν των αποφάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας].
- 28 Η σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως πρέπει, καθόσον αφορά την οπτική, φωνητική ή εννοιολογική ομοιότητα των επίμαχων σημάτων, να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που προκαλούν, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των διακριτικών και κυρίαρχων στοιχείων τους. Ο τρόπος με τον οποίο ο μέσος καταναλωτής αντιλαμβάνεται τα οικεία προϊόντα ή υπηρεσίες παίζει καθοριστικό ρόλο για τη συνολική εκτίμηση του εν λόγω κινδύνου. Συναφώς, ο μέσος καταναλωτής αντιλαμβάνεται συνήθως ένα σήμα ως όλον και δεν εξετάζει τις διάφορες λεπτομέρειές του (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις SABEL, σκέψη 23, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 25, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Matratzen Concord κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 29).
- 29 Η εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ δύο σημάτων κατά την εξέταση της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως δεν σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ένα μόνον από τα στοιχεία που αποτελούν το σύνθετο σήμα και να συγκρίνεται με ένα άλλο σήμα. Αντιθέτως, η σύγκριση αυτή πρέπει να γίνεται με εξέταση των επιμάχων σημάτων κατά την οποία έκαστο σήμα θεωρείται ως σύνολο· τούτο δεν αποκλείει ότι στη συνολική εντύπωση που προκαλεί ένα σύνθετο σήμα στη μνήμη του ενδιαφερομένου κοινού μπορεί, υπό ορισμένες συνθήκες, να κυριαρχεί ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που το αποτελούν (βλ. προπαρατεθείσα διάταξη Matratzen Concord κατά ΓΕΕΑ, σκέψη 32).

- 30 Εντούτοις, πέραν της συνήθους περιπτώσεως κατά την οποία ο μέσος καταναλωτής αντιλαμβάνεται το σήμα ως σύνολο, και παρά το γεγονός ότι η συνολική εντύπωση μπορεί να καθορίζεται από ένα ή περισσότερα συστατικά ενός σύνθετου σήματος, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ένα προγενέστερο σήμα, που χρησιμοποιείται από τρίτον σε σύνθετο σημείο που περιλαμβάνει την επωνυμία της επιχειρήσεως αυτού του τρίτου, να διατηρεί αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του σύνθετου αυτού σημείου, χωρίς όμως να αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο του.
- 31 Σε μια τέτοια περίπτωση, η συνολική εντύπωση που προκαλεί το σύνθετο σημείο μπορεί να δημιουργήσει στο κοινό την εντύπωση ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται τουλάχιστον από οικονομικώς συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οπότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως.
- 32 Ο καθορισμός της συνολικής εντύπωσης που προκαλεί το σύνθετο σημείο από το τμήμα του που αποτελούσε το προγενέστερο σήμα δεν μπορεί να αποτελεί προϋπόθεση για τη διαπίστωση της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως.
- 33 Αν ήταν αναγκαία μια τέτοια προϋπόθεση, ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος θα στερούνταν του δικαιώματος της αποκλειστικότητας που παρέχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας, παρότι το σήμα αυτό θα διατηρούσε αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του σύνθετου σημείου, χωρίς όμως να έχει κυρίαρχη θέση εντός αυτού.
- 34 Αυτό θα ίσχυε, για παράδειγμα, αν ο δικαιούχος ενός γνωστού σήματος χρησιμοποιούσε σύνθετο σημείο αποτελούμενο από το δικό του σήμα και από άλλο προγενέστερο και λιγότερο γνωστό. Το ίδιο θα ίσχυε και στην περίπτωση που το σύνθετο σημείο αποτελούνταν από το προγενέστερο αυτό σήμα και από γνωστή εμπορική επωνυμία. Πράγματι, η συνολική εντύπωση στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις θα καθοριζόταν από το γνωστό σήμα ή από τη γνωστή επωνυμία που θα περιλάμβανε το σύνθετο σημείο.

- 35 Έτσι, Έτσι, όμως, δεν θα διασφαλιζόταν η προστασία της αρχικής λειτουργίας του προγενέστερου σήματος, παρότι το σήμα αυτό θα είχε διατηρήσει αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του σύνθετου σημείου, γεγονός που θα ερχόταν σε αντίθεση με την πρόθεση του κοινοτικού νομοθέτη που εκφράζεται στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.
- 36 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως, αρκεί, όσον αφορά την αυτοτελή διακριτική δύναμη που διατηρεί το προγενέστερο σήμα, το κοινό να αποδίδει και στον δικαιούχο του σήματος αυτού την προέλευση των προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το σύνθετο σημείο.
- 37 Ως εκ τούτου, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι μπορεί να υπάρξει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού, λόγω ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών, στην περίπτωση κατά την οποία το επίμαχο σήμα αποτελείται από τον συνδυασμό της επωνυμίας της επιχειρήσεως τρίτου και προγενέστερου σήματος με συνήθη διακριτική δύναμη, όταν το δεύτερο αυτό σήμα, χωρίς να καθορίζει από μόνο του τη συνολική εντύπωση εκ του συνθέτου σήματος, διατηρεί, πάντως, αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του συνθέτου σήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 38 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού, λόγω ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών, στην περίπτωση κατά την οποία το επίμαχο σημείο αποτελείται από τον συνδυασμό της επωνυμίας της επιχειρήσεως τρίτου και προγενέστερου σήματος με συνήθη διακριτική δύναμη, όταν το δεύτερο αυτό σήμα, χωρίς να καθορίζει από μόνο του τη συνολική εντύπωση εκ του συνθέτου σημείου, διατηρεί, πάντως, αυτοτελή διακριτική δύναμη στο πλαίσιο του συνθέτου σημείου.

(υπογραφές)